

Nutrition vid NET

The background is a solid light blue color. Overlaid on this is a complex network of thin, light blue lines connecting various-sized circular nodes of different shades of blue. Some nodes are larger and more prominent, while others are small specks. The network is dense and interconnected, suggesting a global or systemic theme. A faint, larger-scale outline of a globe or sphere is also visible, composed of thin lines, behind the network.

Vem är jag?

Sofia Hörman, leg. Dietist sedan 2016. Började arbeta på Akademiska sjukhuset hösten 2017. Arbetat inom onkologisk endokrinologi sedan januari 2018 på 20%. Resterande tid främst inom onkologi.

Allmän nutrition vid NET

Om inga nutritionsbesvär finns, då rekommenderas kostråden som finns för cancerprevention som dessutom är detsamma som NNR (livsmedelsverket) vilket är rekommendationerna för allmänheten.

Kan behöva justeras beroende på behandling/operation.

Vanliga besvär:

- Diarré
- Illamående
- Viktförlust
- Förstoppning

Måltider

Dela upp måltiderna, hellre små portioner mer ofta istället för få, stora portioner. En bra grund är 3 huvudmåltider (frukost, lunch och middag) samt 2-3 mellanmål. Undvik stora, feta måltider.

Ät långsamt och tugga väl.

Viktigt att dricka rikligt med vätska om stora vätskeförluster sker vid diarré. Ev kan vätskeersättning behövas.

Svårsmälta livsmedel (fungerar bra i finfördelad/mixad form):

- frukthinnor av citrussorter
- majs och ärtor
- granatäpple och andra frukter med stora kärnor
- skaldelar på frukt och grönsaker
- kokos
- popcorn
- kärnor och nötter
- svamp, torkad frukt
- råkost och wok i större mängd – uppmärksamma innehållet
- trådiga livsmedel exempelvis bambuskott, färsk ananas, rabarber, sparris

Gasbildande livsmedel:

- Kolsyrade drycker
- Kål, lök och baljväxter
- Paprika
- Rädisa
- Skal på frukt och grönt
- Tuggummi och godis som är sötade med xylitol och sorbitol
- Produkter med mycket laktos kan öka besvären

Lösande livsmedel:

- Katrinplommondryck
- Päron, kiwi, mogna bananer
- Messmör, mesost
- Söta drycker/livsmedel
- Grova grönsaker
- Fiberrikt bröd
- Kaffe

Stoppande livsmedel:

- Pasta
- Kokt potatis
- Kokt kött, fisk och fågel
- Ljust bröd
- Pannkaka
- Kokta grönsaker
- Mannagryn- och risgrynsgröt
- Kokt ägg
- Banan (ej övermogen)
- Ris

Risk för malnutrition?

Vad ska man hålla koll på?

- Matintaget
- Avföringsvanor (förluster via tarmen)
- Viktutveckling.
 - Det mest uppenbara att en viktnedgång leder till minskat intag. Man kan vara viktstabil och ligga på bristgräns för olika näringsämnen. Även en övervikt utesluter inte att man kan vara undernärdd.

Tarmens näringsupptag påverkas

- Operation (tarmresektion eller bukspottskörteln)
 - Duodenum/jejunumresektion (påverkar järn, kalcium, allmänt upptag)
 - ileumresektion (Vitamin A, D, E, K, B12)
- Behandling med Somatostatinanalog
- Enzymbrist
 - DAO/MAO? (reaktion vid intag av biogena aminer)
 - Lipas, proteas
 - Laktas

Laktos (mjölksocker)

Laktas (enzym) bildas i tunntarmsväggen. Kan därmed vara påverkad vid en operation. Även vid behandling med Somatostatinanalog.

Vid besvär att bryta ner laktos så drar laktosmolekylen med sig vätska ner till tjocktarmen och man får diarré. Bakterierna i tjocktarmen äter upp laktosen och bildar gaser

Fett

Livsviktigt näringsämne som vi ej klarar oss utan

Fettlösliga vitaminer, A,D,E,K

Vid försämrat upptag, viktigt att se över intaget. Man bör hellre sprida ut intaget än att dra ner på det helt. Exempelvis välja fler små måltider och inte kombinera flera feta livsmedel med varandra.

Creon

Stort behov av creon vid behandling med somatulinanalog. Även efter operation av bukspottskörteln.

Creon innehåller matspjälkningsenzym som bryter ner främst fett i maten. Behöver tas till alla måltider, mellanmål och näringsdrycker. Även om man har mjölk som dryck.

Grunddos är 2-3 kapslar vid större måltider och 1-2 kapslar vid mellanmål. Kan behöva justeras, i vissa fall behöva öka till 5-6 kapslar per måltid.

Bra information via creon.nu

Vårdprogram via Regionalt cancercentrum

← → ↺ 🏠

https://kunskapsbanken.cancercentrum.se/diagnoser/neuroendokrina-buktumorer/vardprogram/nutrition/

🔍 ⚙️ 🌐 🔄 ⭐ 🗂️ 👤

Diagnoser ✓ Neuroendokrina buktumörer Vårdprogram Vårdförlopp

Mitt konto Om Kunskapsbanken

• Visa allt • Visa endast rekommendationer ⓘ

14 Nutrition

14.1 Nutritionsstatus ▾

14.2 Nutritionsbehandling ▾

14.3 Nutritionell påverkan vid kirurgisk och medicinsk behandling vid NET i tunntarmen ▾

14.4 Nutritionsbehandling vid NET i pankreas efter operation enligt Whipple

Nutrition

Rekommendationer

- Riskbedömning för undernäring bör göras vid varje ny vårdkontakt. (⊕⊕)
- Vid riskidentifiering för undernäring bör dietist kopplas in vid behov för vidare utredning. (⊕⊕)
- Undernäring bör behandlas för att minska risken för peri- och postoperativa komplikationer. (⊕⊕⊕)
- Patienter som behandlas med somatostatinanalog bör ges tillägg med pankreasenzymer. (⊕⊕⊕⊕)
- Patienter med uttalad steatorré bör ges tillskott med fettlösliga vitaminer. (⊕⊕)
- Patienter med distala tunntarmsresektioner och ventrikelresektioner bör ges vitamin B12-tillskott. (⊕⊕)

14.1

SPARA

Nutritionsstatus

Bedömning av nutritionsstatus ska alltid göras vid varje ny vårdkontakt för att tidigt fånga nutritionsbesvär och ofrivillig viktnedgång (53). Inför planerad kirurgi är det av extra stor vikt att bedöma nutritionsstatus då undernäring i samband med kirurgi är en oberoende riskfaktor för komplikationer, försämrat immunförsvar, lång vårdtid och ökad dödlighet (54).

Med hjälp av blodprov kan man spåra specifika näringsbrister, exempelvis vitaminbrister. För att bedöma mineral- och elektrolytstatus, vid exempelvis frekventa och vattniga diarreer,

Bra länkar

[Cancerfonden.se](https://cancerfonden.se)

[Leva med NET](#)

[Kost vid cancer – WCRF.org](https://www.wcrf.org)

TACK